

Wybielanie żydów z Przytyka

Skarga apelacyjna adwokatów żydowskich

Obróńcy żydów, skazanych w procesie przytyckim, wniesli wczoraj do sądu okręgowego w Radomiu skargi apelacyjne. Skargi te w wielu punktach są zgodne ze sobą.

Obróńcy twierdzą na wstępie, iż „odmalowanie tła tej tragedii, przedstawienie stanu faktycznego sprawy, wyciągnięcie wniosków z przebiegu zająć i ocena zeznań świadków według klucza wyznaniowego — dokonane zostało w uzasadnieniu w sposób jednostronny”.

„Za bestjałskie zamordowanie szewca Minkowskiego i jego żony — mówi jedna ze skarg — za masakrę Minkowskich, w sposób wstrząsający opisaną w protokole oględzin, za zgruchotanie kręgosłupa Szuchowej, za złamanie czaszki 70-letniej Falantowej, za bicie kłonicą małych dzieci, za zdemolowanie mieszkań, do których rzucano około 300 kamieni — uzasadnienie wyroku obarcza moralną odpowiedzialnością oskarżonych Leskę i Kirszenicę, oraz zachowującą się w sposób agresywny i prowokujący ludność żydowską Przytyką. Teza o moralnej odpowiedzialności nie dała się utrzymać, gdyż już po kilku następnych wierszach uzasadnienie ustala jednak, że gdyby nie przywódca Zarychta, Kacperski i Józef Pytlewski, nie doszłoby bezwzględnie do gromadnych wystąpień”.

Obróńcy kwestionują prawdziwość zeznań św. Stankiewicza, który o powiadaniu o tem, jak na 2 tygodnie przed zajściem na rynku było kilku żydów, a wśród nich ryż, odganiający kupujących od polskiego krawca; gdy zaś jakaś kobieta zwróciła uwagę na to, ryż — plunął jej w twarz, poczem Stankiewicz oddalił się, gdyż „wziela go obrzydliwość”.

A jednocześnie podkreśla się zeznanie kierownika urzędu śledczego Mücke, który stwierdził, że nastroje poprzedzające wypadki w Przytyku „ubojawiały stronę polską, a po stronie żydów wzniesły obawy”.

W dalszym ciągu skargi znajduje-

my szerokie uzasadnienie stanu moralnego żydów przytyckich, usprawiedliwienie ich podniecenia i obaw, przyczem zacytowane są słowa starożytnego Feldberga, wypowiedziane na radzie gminnej: „Lepsza śmierć, niż takie życie”.

Co do krytycznego dnia 9 marca, skarga apelacyjna usiłuje dowiedzieć, że chrześcijanie w Przytyku byli bardziej agresywni, że oni to wywołali wypadki, w wyniku których ponieśli śmierć Minkowscy, pobito Palantową i t. d.

Znalazł się również osobny rozdział poświęcony prawdziwości żydowskiej. Skarga apelacyjna aserkuje się zgóry twierdzeniem, że „opinia sądu o subiektywności świadków żydów wypowiedziana została w oderwaniu od materiału sądowego, a świadczy o tem fakt skazania w przeważnej części oskarżonych chrześcijan, właśnie na podstawie zeznań żydów”. Obróńcy żydzi nie mogą przeboleć uwagi, jaką uczynił na prośbie adw. Kowalski, i zdania, które znalazły się w motywach wyroku przytyckiego: „Podobnego zjawiska (t. j. kłamliwych zeznań, zasadniczo nie dają się zaobserwować w czasie zeznań składanych przez świadków Polaków”.

Przechodząc następnie do osób poszczególnych oskarżonych, a więc: Icka Frydmana, Lejbusa, Legi, Icka Bandy, Jankla Zajdęgo, Moszka Fersztę, Rafała Honikę, Szczęsła Kregla, skarga apelacyjna usiłuje podważyć wiarygodność świadków, których zeznania wpłynęły na wymiar kary, i w konkluzji prosi sąd apelacyjny o uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej wyżej wymienionych oskarżonych i uniewinnienie ich.

„Ludzie ciężkiej pracy, spokojni i uczciwi — konkludują obrońcy w skardze apelacyjnej — którzy do tej pory jaknajlepiej układali swoje współżycie z polską ludnością miasteczka oraz z okolicznymi właścicielami. O łamanie tego współżycia i tłumne wystąpienie

przeciwko włościom posądzeni być nie mogą”.

Pozatem obrońcy proszą o wezwanie 14 dodatkowych świadków.

Wysocy charakterystycznym jest fakt, że o skazanym na 8 lat więzienia Lesce, skarga apelacyjna w ogromnych wymiarach zredagowana, nie mówi ani słowa. Jak wiadomo, Leska, strzelając z okien pierwszego piętra, zamordował Wieśniaka, który z napadami na żydów nie miał nic wspólnego. Nie apeluje również obrońca Luzera Kirszenicę, moralnego przywódcę żydowskich bojowców z Przytyka.

ABC sportowe

Lekkoatletki nasze

startowały w Uperthau

W Uperthau odbyły się międzynarodowe zawody lekkoatletyczne kobiet z udziałem zawodniczek dziesięciu państw, a m. i. Polski.

W biegach na 100 i 200 m. Walasiewiczówna zajęła drugie miej-

scę za Amerykanką Stephens. Czas zwyciężczyni 11,6 s. i 24,1 s. a Walasiewiczówny — 11,8 s. i 24,2 s.

Walasiewiczówna wygrała skok w dal wynikiem 5,71 m., a Waj-sówna rzut dyskiem — 39,45 m.

Echa zarzutów przeciwko sędziom bokerskim

Głośną była przed dwoma miesiącami sprawa wystąpienia warszawskich władz bokerskich przeciwko rzekomu stronniczym orzeczeniom niektórych sędziów bokerskich. Na skutek tych zarzutów Polski Zw. Bokerski wyłonił z polecenia Związku Polskich Związków Sportowych komisję, która miała zbadać owe zarzuty. Chociaż komisja zakończyła swe prace jeszcze 20 lipca, a więc bez mała przed miesiącem i spisano odpowiedni protokół, dopiero teraz podano do wiadomości publicznej ów protokół.

Istotną część protokołu brzmi: „Komisja powzięła jednogłośnie następującą uchwałę:

Zarzuty, czynione pp. Bielewi-

czowi, Suszczyńskiemu, Moskalowi, Werdemu, Lewickiemu i Gorczyckiemu w związku z indywidualnymi mistrzostwami Polski w Łodzi nie zostały poparte dowodami i Komisja na podstawie otrzymanych materiałów nie stwierdziła żadnych uchybień wymienionych osób. Dowody takie nie zostały dostarczone przez osoby, które zarzuty podniosły, pomimo, że od mistrzostw w Łodzi upłynęły trzy miesiące.

Wobec tego Komisja postanowiła zawiesić dalsze dochodzenia i nie widzi przeszkód, by wymienieni członkowie Zarządu PZB, względnie sędziowie, pełnili nadal swe funkcje”.

Murzyn Louis nokautuje b. mistrza świata Sharkey'a

W obecności 35.000 widzów odbył się w Nowym Jorku mecz bokerski pomiędzy byłymi mistrzami świata w wadze ciężkiej: murzynem Louisem i Sharkey'em.

Świetne zwycięstwo odniósł Louis w trzeciej rundzie rzez k. o. Już w pierwszej rundzie Sharkey doznał na sobie miazdzącej siły prawych i lewych haków Louisa. I w tej i w następnej rundzie Louis dosłownie nie dopuszczał przeciwnika do głosu. W drugiej rundzie Louis silnym lewym

prostym otworzył Sharkey'owi ranę nad okiem, poczem dosłownie zasypał go ciosami. W tej rundzie Sharkey dwukrotnie poszedł na deskę, a od k. o. uradował go gong.

W trzeciej rundzie przyszedł koniec. Już w pierwszej sekundzie Sharkey poszedł na deskę do 9-ciu, a w chwili później nowy cios murzyna był już definitywnym k. o.

Meczowi przyglądał się Max Schmeling.

Kronika sportowa

OLIMPIJCZYCY U. S. A. W HELSINKACH

W Helsinkach startowali olimpijcy lekkoatletyki Stanów Zjednoczonych. Metcalfe wygrał 100 m. w czasie 10,5 sek. przed Virtanenem 10,8 sek. Ten sam zawodnik zwyciężył na 200 m. — 21,3 sek. również przed Virtanenem 22,8 sek.

W skoku o tyczce Graber uzyskał wynik 435 cm., w dysku — Dunn 48,85 m. przed Kotkascem 46,55 m. Na 400 m. murzyn Williams był pierwszym w czasie 47 sek. Na 1500 m. wygrał Amerykanin San Romani 3:54,4 sek.

Finlandia w zawodach tych odniosła jedyne zwycięstwo w rzucie młotem przez He ne wynikiem 52,65 m.

MISTRZOSTWA ŚWIATA W STRZELANIU DO GOŁĘBI

VII mistrzostwa świata w strzelaniu do gołębi odbędą się w dniach od 21 października do 4 listopada w Rzymie. Na mistrzostwa te wyjadą także polscy strzelcy.

WILNIANIE PŁYWAJA

Staraniem okręgowego ośrodka W. F. w Wilnie w roku bież. na powszechnych kursach nauki pływania przeszło lono zgórą 450 osób.

Polska na czele szachowych potęg świata

MONACHJUM, 19. 8. W 4-tej rundzie olimpiady szachowej drużyna Polska spotkała się z Bułgarią, którą rozgromiła w rekordowym stosunku 8:0. Po tym spotkaniu drużyna nasza dogrywała niedokończone partie z Jugosławią i Szwecją, przy czym Szwedów pokonaliśmy ostatecznie w stosunku 5½:2½ pkt., zaś rozgrywka z Jugosławią została ponownie odłożona.

W punktacji ogólnej prowadzi zdecydowanie Polska, mając 25 punktów przy jednej porcji niedokończonych. Dalej idą (w nawiasach podano ilość partii niedokończonych): Czechosłowacja 20½ (2), Niemcy 20½ (1), Austria 19½ (2), Jugosławia 19½ (2), Węgry 18, Estonia 17½, Rumunia 16½ (3), Łotwa 16 (1), Szwecja 15½, Danja 13½ (1), Holandia i Islandja po 13 (po 1), Brazylja 12½ (3), Szwajcaria 12½ (1), Włochy 12½, Norwegia 10½ (3), Finlandia 10, Francja 8, Litwa 7 (1), Bułgaria 6.

W czwartek Polska gra rano z Norwegią, a popołudniu z Estonią.

W Pradze czeskiej rozegrała sowiecka drużyna Dynamo z Moskwy mecz pikarski z reprezentacją Czechosłowacji. Zwyciężyli piłkarze sowieccy w stosunku 9:1.

PIŁKARZE SOWIECCY W PRADZE

W Pradze czeskiej rozegrała sowiecka drużyna Dynamo z Moskwy mecz pikarski z reprezentacją Czechosłowacji. Zwyciężyli piłkarze sowieccy w stosunku 9:1.

Dziś odbędzie się Strajk wszystkich ubezpieczeniowców

solidaryzujących się z pracownikami tow. „Vita-Krakowskie”

Na sali Związku Handlowców przy ul. Siennej Nr. 16 odbyła się wczoraj wielka narada nad sposobami poparcia strajkujących w Tow. „Vita i Krakowskie”.

Przewodniczący Oddziału Warszawskiego Zw. Prac. Ubezp. p. Tausowski przedstawił tło i przyczyny zatargu, który doprowadził do strajku. Następnie w imieniu Unji Pracown. Umysl. p. Pacuski zapewnił ubezpieczeniowców, że mogą liczyć na poparcie ogółu

pracowników zrzeszonych w Unji. Wyrazy solidarności złożyli delegaci pracown. Powszechn. Zakł. Ubezp. Wzajemnych i Zakł. Ubezp. Społecznych.

Skości prezes Zarządu Główn. Związku p. St. Gacki zobrazował ogólną sytuację w branży ubezpieczeniowej. 92% akcji znajduje się w rękach kapitału zagranicznego, który w sposób bezzwzględny eksploatuje gospodarstwo polskie i stosuje wyższy pracownikom. Od czasu do czasu wybuchają wielkie afery w rodzaju Feniksa, a zwykłe nadużycia popełniane przez osoby będące na naczelnym stanowiskach są na porządku dziennym. Społeczeństwo zaledwie interesuje się tym działem gospodarstwa, który dysponuje około 100 milionami składek rocznie. Związek walczy o uzdrowienie stosunków i

dlatego akcje podejmowane nie są tylko sprawą pracowniczą, ale sprawą społeczną i państwową. Wrzód ubezpieczeniowy weszł i my musimy pomóc do tego, aby on pękł — zakończył mówca.

W poważnym i skupionym nastroju przyjęto jednomyślnie rezolucję, która postanawia, iż w piątek, dnia 21 sierpnia w południe we wszystkich tow. ubezpieczeń zostanie przerwana praca na znak solidarności z pracownikami „Vita i Krakowskie”. Ponadto w dniu 1 września zostanie potrącona z pobrań wszystkich pracowników ubezpieczeniowych 2% składka. Zebrane tą drogą fundusze będą przeznaczone na wypłatę normalnych pobrań września wchodzących pracownikom „Vita i Krakowskie”.

Niema dnia Bez strajku w Łodzi

Łódź należy do tych ośrodków robotniczych, gdzie niema dnia prawie, aby nie strajkowała pewna ilość robotników. Strajki te mają podłoże ekonomiczne i wybuchają na tle względnie obniżania należności urlopowych, niehonorowania umów zbiorowych i t. p.

Stan ten poważnie odbija się na położeniu robotników, jest też szkodliwy dla produkcji, wywołuje duże zaniepokojenie

wśród rzesz robotniczych. Dlatego też wszystkie związki zawodowe z terenu m. Łodzi, postanowiły zbiorowo interwenjować u władz centralnych, celem gruntownej zmiany warunków, wśród jakich są zmuszeni pracować robotnicy. Domagają się będą bezwzględnej usprawnienia kontroli nad zakładami pracy w kierunku jej zaostrożenia i stosowania właściwych sankcji

Deszcze zniszczyły zbiory w woj. łódzkim

Bieżący rok, wbrew wiosennym zapowiedziom, zapowiada się pod względem zbiorów niekorzystnie. W Poznańskim, na Pomorzu oraz w woj. kieleckim i śląskim zboża uległy zniszczeniu przez grad, a w województwach wschodnich przez suszę. Najlepiej stosunkowo zapowiadały się zbiory w województwie łódzkim. Jednak, jak się dowiadujemy, żniwa wypadły tam fatalnie. Wskutek długotrwałej fali desz-

czów w okresie sprężu, przeszło 50 proc. zbiorów porosło. Klęska ta dotknęła przede wszystkim większą własność.

Małe gospodarstwa natomiast zdążyły zebrać ożime zboża, w większości wypadków jednak owoce i jęczmień przepadł.

Wskutek długotrwałego przebywania na polu, wiele ziarna również wyschło, a słoma szczytna i przedstawia obecnie minimalną wartość pastewną.

Niezwykły zamach samobójczy pod Gdynią

GDYNIA, 20. 8. — Mieszkaniec wsi Niepocyno, odległej o 2 km. od Gdyni, Aleksander Perkun kochał się bez wzajemności w 18-letniej Jadwidze Onderko, córce gospodarza tej samej wsi. Ostatecznym ciosem, grzebiącym wszystkie nadzieje, zakochałego Perkuna była wiadomość, że jego ubóstwana wstępuje w związek małżeński — nie z nim oczywiście.

Perkun postanowił odebrać sobie życie. W czasie snu Jadwigi, zakradł się do jej mieszkania i brzytwą odciął jej długie warkocz. Spłótł z nich sznur, na którym zamierzał powiesić się.

W chwili, gdy zawisł na tym oryginalnym stryczku, wpadła do jego mieszkania Jadwiga Onderko, uratowała amanta od śmierci i przyrzekła mu miłość dogonną.

Rabunek z pociągu na stacji Jabłonna

Służba kolejowa pociągu 671 na stacji w Jabłonnę spostrzegła, że do dwóch wagonów dokonano włamania. Natychmiast ochrona pociągu rozpoczęła śledztwo, jednocześnie powiadamiając policję.

Z wagonów, jak ustalono, złodzieje zdołali wyrzucić dwie tony skór króliczych, tonę skór twardych, skrzynie szprotów, 11 kg. śrub. Patrole wyruszyły wzdłuż toru, gdyż nasunęło się przypuszczenie, że tak wielkiej ilości towaru złodzieje nie zdążą

zaraz zabrać. W czasie patrolowania pod Choszczówką odnaleziono towary, który były częściowo przygotowane do przeniesienia. Jak stwierdzono, jedynie brakowało pakunku ze śrubami. Dalsze energiczne śledztwo prowadzone jest w celu ujęcia włamywaczy.

Istnieje przypuszczenie, że działająca w tym wypadku zorganizowana szajka, gdyż ostatnio zauważono szereg włamań, dokonanych w podobny sposób.

Międzynar. konferencja spółdzielcza w Warszawie

W Warszawie toczą się obecnie prace przygotowawcze do obrad Centralnego komitetu międzynarodowego Związku spółdzielczego, reprezentującego 23 kraje. Obrady będą trwały od 22 do 26 września. Podczas obrad rozpatrywany będzie cały szereg ważnych zagadnień: sprawa rewizji zasad rozdziału podług uchwał kongresu londyńskiego, sprawa ostatnich zarządzeń rządu sowieckiego wobec ruchu spółdzielczego w Sowietach, program następnego kongresu w Paryżu i in.

Ze względu na ogromne znaczenie dla ruchu spółdzielczego spraw, które będą omawiane w

Warszawie, wrześniowe obrady międzynarodowej konferencji spółdzielczej budzą duże zainteresowanie.

Zmiany

W komisariacie Rządu

Rada Kom. Rządu w VI stopniu służbowym, p. Adam Wysokiński został mianowany zastępcą naczelnika wydziału społeczno - politycznego w Wilnie. P. Wysokiński był swego czasu zast. nacz. wydziału w białostockim Urzędzie Woj. skąd przeszedł na kierownika oddziału prasowo - widowiskowego Kom. Rządu, a ostatnio pełnił funkcję drugiego zastępcy nacz. wydz. społeczno - politycznego Kom. Rządu.

Olbrzymi spadek amerykański

Komitet spadku zawiązał się w Częstochowie

CZĘSTOCHOWA, 20. 8. Jak już w swoim czasie donosiliśmy, w Ameryce czeka olbrzymi — bo sięgający zawrotnej sumy 60 milionów złotych — spadek na spadkobierców po Jakobie Polaku, który po powstaniu wyemigrował do Ameryki.

Ciekawa jest historia owej niebywałej fortuny.

W okolicach Koziegłówek pod Częstochową znajdował się majątek rodowy Karońskich, z których ostatni, tropiony po powstaniu przez moskali, wyemigrował do Ameryki, zabierając ze sobą wiernego swego sługę, Jakóba Polaka, właściciela spod Częstochowy.

Karoński przy poszukiwaniu złota w Arizonie dorobił się znacznej fortuny i nie mając krewnych, przepisał cały swój majątek na sługę swego, Polaka, który otrzymała fortunę podwójną.

Umarł on, nie posiadając w A-

meryce krewnych i pozostawiając olbrzymią fortunę w rękach rządu amerykańskiego, który ogłosił jeszcze w 1911 roku okólnik, wzywający ewentualnych spadkobierców do zgłaszania swych pretensyj.

Okólnik wywołał zrozumiałe zainteresowanie; rodziny Polaków poczęły się organizować, celem wspólnego działania w odzyskaniu spadku.

Wybuch wojny sparaliżował jednak akcję.

Obecnie rodziny Polaków w połączonych liczbach kilkuset osób utworzyły specjalne komitety, m. in. również w Częstochowie i zbierają wszelkie dane, dotyczące tej olbrzymiej fortuny oraz jej zmarłego właściciela.

Gdyby udało się odzyskać miljonowy spadek i sprowadzić do Polski, miałyby to znaczny wpływ na poprawę życia gospodarego w kraju.

Balonem z Warszawy do Ciechocinka

CIECHOCINEK, 19. 8. Wczoraj wylądował tu balon „Syrena” z Aeroklubu Warszawskiego. Zagłęb balonu stanowią kapitan-pilot Władysław Pomaski z I białego balonowego oraz inż. Franciszek Janik z Instytutu Badań

Technicznych Lotnictwa.

Balon „Syrena” wystartował dnia 17 sierpnia o godz. 20-ej z lotniska mokotowskiego w Warszawie. Był to jeden z lotów ćwiczebnych przed zawodami Gordon-Bennetta.

Odkrycie fundamentów Wielkiej świątyni koło Halicza

LWÓW, 19. 8. W Krylosie obok Halicza archeolog ukraiński, dr. dr. Pasternak podczas badań naukowych natknął się na fundamenty wielkiej świątyni. Ponieważ Krylos jest miejscowością, na której terenie stał niegdyś zamek książąt ruskich, dr. Pastern-

nak twierdzi, że są to prawdopodobnie fundamenty pierwszej halickiej katedry metropolitalnej, zbudowanej przez księcia ruskiego Jarosława Osmomysła, gdzie też przypuszczalnie spoczywają jego zwłoki.

Krwawa tragedia małżeńska

KATOWICE, 19. 8. W miejscowości Biery pod Bielskiem rozegrała się wstrząsająca tragedia małżeńska. Mieszkaniec tejże miejscowości, Stanisław Palowski na tle zazdrości wszczął ze swą żoną kłótnię, w czasie której dobił rewolweru i dwoma strzałami

ciężko zranił żonę a następnie czterokrotnie strzelił do siebie i zmarł wskutek odniesionych ran.

Zwłoki denata pozostawiono do czasu przybycia komisji sądowo-lekarskiej, Palowska zaś w stanie beznadziejnym przewieziono do szpitala w Bielsku.